

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA CRAVCENCO c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 13012/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

15 ianuarie 2008

DEFINITIVĂ

15/04/2008

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Cravcenco c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Josep Casadevall,

Giovanni Bonello,

Kristaq Traja,

Stanislav Pavlovschi,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 11 decembrie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 13012/02) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către dna Elena Cravcenco („reclamantul”), la 11 februarie 2002.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl I. Manole, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său la acea dată, dl V. Pârlog.

3. Reclamantul a pretins, în special, că procedurile în cauza sa au fost excesiv de lungi.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții. La 21 octombrie 2005, Președintele acestei Secțiuni a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în anul 1954 și locuiește la Cahul. Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

1. Concedierea inițială a reclamantului și procedurile privind reintegrarea sa în serviciu

6. Reclamantul a lucrat pentru un teatru de stat din Cahul (*Teatrul Republican Muzical-Dramatic 'B.P. Hașdeu'*, „angajatorul”).

7. La 22 octombrie 1996, el a fost concediat și a intentat o acțiune judiciară prin care a solicitat anularea concedierii sale. La 5 februarie 1997, Judecătoria sectorului Cahul a dispus reintegrarea sa în serviciu. Ca urmare a refuzului angajatorului de a executa hotărârea judecătorească, la 6 februarie 1997, el s-a adresat cu o plângere Ministerului Culturii („Ministerul”). La 20 martie 1997, Ministerul l-a asigurat că angajatorul va executa hotărârea judecătorească și că, în caz de neexecutare, el va lua măsuri.

8. Reclamantul a fost reintegrat în serviciu la 31 martie 1997. În ciuda acestui fapt, o altă persoană a continuat să figureze în statele de personal în calitate de contabil-șef. La 3 iunie 1997, tribunalul a casat hotărârea instanței judecătorești ierarhic inferioare. Acesta a întocmit decizia sa motivată șase luni mai târziu.

9. La 3 iunie 1997, reclamantul a fost din nou concediat de la serviciul său. El a continuat să se plângă diferitor autorități, inclusiv Ministerului. La 26 august 1998, Curtea Supremă de Justiție a casat decizia tribunalului din 3 iunie 1997 și a menținut hotărârea judecătorească din 5 februarie 1997. La 15 septembrie 1998, decizia din 3 iunie 1997 privind concedierea reclamantului a fost anulată; în același timp, el a fost concediat din nou.

2. Al doilea set de proceduri

10. Procuratura a intentat o acțiune judiciară în interesul reclamantului, solicitând anularea ordinului din 15 septembrie 1998 privind concedierea acestuia. La 16 septembrie 1998, vicepreședintele Judecătoriei sectorului Cahul a informat procurorul regional despre eschivarea continuă a angajatorului și, în consecință, neexecutarea corespunzătoare a hotărârii judecătorești din 5 februarie 1997. Mai mult, procurorul a fost informat despre concedierea ulterioară a reclamantului la 15 septembrie 1998. În lumina acestor evenimente, instanța judecătorească a solicitat procurorului să pornească o urmărire penală împotriva directorului angajatorului.

11. Reclamantul a continuat să se plângă de executarea incompletă a hotărârii judecătorești din 5 februarie 1997. La 13 ianuarie 1999, Judecătoria sectorului Cahul l-a informat despre o amendă administrativă aplicată directorului teatrului la 16 septembrie 1998 și despre cererea de pornire a urmăririi penale împotriva acestuia. Angajatorul a prezentat instanței judecătorești un alt ordin din 26 martie 1999, prin care concedierea reclamantului din 15 septembrie 1998 a fost anulată. La 6 aprilie 1999, executorul judecătoresc a confirmat faptul că reclamantul nu a fost *de facto* reintegrat în funcția ocupată anterior. La 26 mai 1999, președintele Judecătoriei sectorului Cahul a solicitat procurorului să pornească urmărirea penală

împotriva directorului teatrului pentru neexecutarea hotărârii judecătorești din 5 februarie 1997.

12. La 17 iulie 1999, reclamantul a fost concediat din funcția de contabil-șef. La aceeași dată, instanța judecătorească a informat Ministerul despre refuzul continuu al angajatorului de a executa hotărârea judecătorească din 5 februarie 1997. La o dată nespecificată, angajatorul a prezentat un nou ordin din 2 aprilie 1999, potrivit căruia funcția de „contabil-șef” a fost lichidată. La 27 iulie 1999, instanța judecătorească a solicitat din nou procurorului să pornească urmărirea penală împotriva directorului teatrului. De asemenea, ea a informat Ministerul despre neexecutarea corespunzătoare de către angajator a hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea reclamantului. Ministerul a atras atenția angajatorului asupra necesității de a executa hotărârea judecătorească.

13. La 8 decembrie 1999, Judecătoria sectorului Cahul a anulat ordinul de concediere din 17 iulie 1999 și a dispus reintegrarea imediată a reclamantului în serviciu.

14. La 11 decembrie 1999, angajatorul a adoptat un nou ordin („primul ordin din 11 decembrie 1999”), prin care reclamantul a fost reintegrat în funcția de „contabil-șef”. La 13 decembrie 1999, executorul a confirmat că hotărârea judecătorească nu a fost executată în mod corespunzător și, la 14 decembrie 1999, a solicitat instanței judecătorești să aplice directorului teatrului o amendă administrativă.

15. La 11 ianuarie 2000, procuratura a informat reclamantul că în cadrul verificării sale, s-a stabilit faptul neexecutării corespunzătoare a hotărârii judecătorești din 5 februarie 1997 și că ordinul angajatorului din 11 decembrie 1999 a fost contestat în instanța judecătorească.

16. La 1 februarie 2000, angajatorul a emis un nou ordin, potrivit căruia funcția de „contabil-șef” era lichidată după 2 aprilie 2000. La 2 februarie 2000, reclamantul a fost informat despre emiterea unui nou ordin din 11 decembrie 1999 („al doilea ordin din 11 decembrie 1999”), cu același număr ca și ordinul anterior din acea dată (a se vedea paragraful 14 de mai sus) privind reintegrarea sa în funcția inițială de contabil-șef. El a mai fost avertizat despre lichidarea acestei funcții la 2 aprilie 2000.

17. La 15 februarie 2000, Tribunalul Cahul a menținut hotărârea judecătorească din 8 decembrie 1999. Printr-o altă decizie din aceeași dată, instanța judecătorească a respins cererea executorului judecătorească de aplicare a unei amenzi directorului teatrului.

18. La 21 februarie 2000, reclamantul a solicitat angajatorului să emită un ordin prin care funcția de contabil-șef să fie „creată în realitate” și reflectată în statele de personal, deoarece s-a pretins că o astfel de funcție nu exista oficial, în afară de ordinul privind reintegrarea sa în funcție. De asemenea, pentru a-și îndeplini funcțiile, el a solicitat să i se acorde dreptul de acces la documente.

19. La 21 martie 2000, Tribunalul Cahul a casat decizia din 15 februarie 2000 de neaplicare a unei amenzi directorului teatrului și a dispus rejudecarea cauzei.

20. Reclamantul a intentat o nouă acțiune judiciară, solicitând anularea ordinului din 1 februarie 2000 ca nelegitim.

21. La 19 aprilie 2000, Judecătoria sectorului Cahul a declarat nevalabil primul ordin din 11 decembrie 1999 (ordinul nr. 1 de reintegrare a reclamantului în funcția de contabil-șef, a se vedea paragraful 14 de mai sus), și valabil celălalt ordin cu același număr și aceeași dată (ordinul nr. 2 privind reintegrarea reclamantului în funcția de contabil-șef, a se vedea paragraful 16 de mai sus). La 24 august 2000, Tribunalul Cahul a casat această hotărâre judecătorească cu emiterea unei noi hotărâri prin care, de asemenea, a anulat primul ordin și l-a menținut pe cel de-al doilea. La 10 octombrie 2000, Curtea de Apel a casat ambele hotărâri judecătorești și a dispus rejudecarea cauzei.

3. Al treilea set de proceduri – rejudecarea cauzei

22. La 5 martie 2001, Judecătoria sectorului Cahul a dispus reintegrarea reclamantului în funcția de contabil-șef. La 30 octombrie 2001, Tribunalul Chișinău a casat această hotărâre și a încetat procedurile privind anularea ordinului din 1 februarie 2000, declarând că decizia de lichidare a unei funcții – adoptată în conformitate cu procedura relevantă – este o chestiune internă a teatrului și nu este susceptibilă controlului judiciar. De asemenea, instanța judecătorească a dispus rejudecarea cauzei în privința anulării ordinului din 11 decembrie 1999, reintegrării *de facto* a reclamantului în serviciu și plății salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru a acestuia. La 15 ianuarie 2002, Curtea de Apel a respins recursul reclamantului depus împotriva încetării procedurilor privind anularea ordinului din 1 februarie 2000.

23. La 14 iunie 2002, Judecătoria sectorului Cahul a încetat procedurile în privința anulării ordinului din 11 decembrie 1999 și a reintegrării *de facto* a reclamantului în serviciu, deoarece procedura a fost intentată incorect ca acțiune civilă, fiind de competența instanței de contencios administrativ. La aceeași dată, Judecătoria sectorului Cahul a respins propunerea executorului judecătoresc de a aplica directorului teatrului o amendă pentru neexecutarea hotărârii judecătorești din 8 decembrie 1999. Ultima hotărâre a fost menținută la 29 iunie 2004 de către Curtea de Apel Comrat.

24. La 24 septembrie 2003, reclamantul a solicitat să fie informat despre motivele neexecutării hotărârii judecătorești din 5 februarie 1997. Se pare că el nu a primit vreun răspuns. El a repetat cererea sa la 23 martie 2004, când a fost informat despre hotărârile judecătorești din 14 iunie 2002. El le-a contestat cu recurs.

25. La 13 iulie 2004, Curtea de Apel Comrat a casat prima din cele două hotărâri judecătorești din 14 iunie 2002 (privind încetarea procedurilor din lipsă de competență) și a dispus rejudecarea cauzei. Instanța judecătorească a constatat că părțile nu au fost informate despre ședința de judecată, că nu le-a fost expediată copia hotărârii și că dosarul nu a parvenit în cancelaria instanței ierarhic inferioare până la 24 februarie 2004.

26. La 12 aprilie 2005, Judecătoria Cahul a constatat că reintegrarea reclamantului în serviciu a fost dispusă de trei ori prin hotărâri judecătorești definitive (la 5 februarie 1997, 8 decembrie 1999 și 15 februarie 2002) și că el a fost reintegrat în serviciu în mod corespunzător la 11 decembrie 1999; prin urmare, aceasta a respins pretenția privind reintegrarea sa în serviciu. Instanța judecătorească totuși a admis cererea acestuia privind plata salariului pentru perioada absenței sale forțate de la lucru între 15 februarie 2000 și 25 august 2000, când el a fost concediat printr-un ordin pe care nu l-a contestat. Instanța judecătorească a lăsat fără examinare cererea privind compensarea efectelor inflației asupra plății întârziate și cererea privind prejudiciul moral, care puteau fi examinate în cadrul unor proceduri separate.

27. Reclamantul a declarat că nu a fost informat despre ordinul angajatorului său din 25 august 2000, nu a confirmat primirea ordinului după cum prevede legea și, astfel, a fost în imposibilitate de a-l contesta în instanța judecătorească. Ordinul nu a fost prezentat nici instanțelor judecătorești și nici oricărei alte autorități în niciuna din procedurile care au urmat după august 2000, ceea ce însemna că acesta era fals.

28. La 17 aprilie 2006, Judecătoria Cahul a admis în parte pretențiile reclamantului și a constatat că angajatorul nu i-a plătit salariul pe anumite perioade din anul 2000 și nu a efectuat plăți obligatorii în fondul public de asigurări sociale în numele reclamantului. Instanța judecătorească a declarat nul primul ordin din 11 decembrie 1999 de reintegrare a reclamantului în serviciu și a constatat că cel de-al doilea ordin din aceeași dată și cu același număr a rămas valabil. Ea a acordat reclamantului compensații cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 350 lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 22 euro (EUR) la acea dată) pentru neplata unei părți din salariul său în anul 2000, constatând că angajatorul a plătit între timp alți MDL 350 cu titlu de restanțe la salariu.

29. Reclamantul a prezentat probe medicale cu privire la câteva tratamente urmate în staționar în timpul examinării cauzei sale și a susținut că a cheltuit o sumă considerabilă de bani pentru tratamentul său și cel al fiicei sale.

30. Potrivit unei scrisori a Ministerului Justiției adresată Agentului guvernamental la 26 iunie 2006, cererea de apel a reclamantului a fost expediată Curții de Apel Cahul la 19 mai 2006. Această instanță judecătorească a expediat cauza Curții Supreme de Justiție, solicitându-i să se pronunțe asupra imposibilității examinării apelului, pe motiv că toți judecătorii de la Curtea de Apel Cahul au participat anterior la examinarea acestei cauze. La o dată nespecificată, cauza a fost strămutată la Curtea de Apel Chișinău. Potrivit unui certificat emis la 3 martie 2006 de către Direcția Cahul a Departamentului de Executare a Deciziilor Judiciare, reclamantul a primit MDL 1,680 în calitate de restanțe la salariu pentru anul 1999.

31. La 1 noiembrie 2006, Curtea de Apel Chișinău a menținut hotărârea judecătorească din 17 aprilie 2006. Această hotărâre a fost menținută de Curtea Supremă de Justiție la 25 aprilie 2007 și, astfel, a devenit irevocabilă.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

32. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, în vigoare înainte de 12 iunie 2003, sunt următoarele:

„Articolul 208

Urmează să fie executată imediat hotărârea prin care pârâtul a fost obligat:

... (2) a plăti [unui muncitor] salariul ...

... (4) a reintegra în serviciu pe un lucrător concediat sau transferat ilegal.”

33. Prevederile relevante ale noului Cod de procedură civilă sunt următoarele:

„Articolul 192

... (2) Pricinile privind ... litigiile de muncă ... se judecă de urgență și în mod prioritar.

Articolul 256

(1) Urmează a fi executate imediat ordonanța sau hotărârea judecătorească prin care pârâtul este obligat la plata:

... d) unui salariu mediu pentru absență forțată de la lucru, în cazul reintegrării în serviciu.

(2) Hotărârea judecătorească privind reintegrarea în serviciu a salariatului concediat sau transferat nelegitim urmează a fi executată imediat.”

34. Prevederile relevante ale Codului muncii (în vigoare în perioada relevantă) sunt următoarele:

„Articolul 221

Salariații se pot adresa comisiei pentru soluționarea litigiilor de muncă și nemijlocit judecătoriei populare în termen de o lună de la data când salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său. În cazul concedierii salariatului termenul de o lună se socoate din ziua când ordinul a fost adus la cunoștință salariatului contra semnătură.”

ÎN DREPT

35. Reclamantul s-a plâns că procedurile în cauza sa, inclusiv neexecutarea hotărârii judecătorești din 26 august 1998, au fost excesiv de lungi, contrar articolului 6 § 1 al Convenției, partea relevantă a căruia prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ... într-un termen rezonabil ... de către o instanță, ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ... ”

36. Reclamantul s-a mai plâns de violări ale articolelor 13 și 17 ale Convenției prin faptul că sistemul judecătoresc al Republicii Moldova este ineficient și contrar intereselor sale.

Articolul 13 prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

Articolul 17 prevede următoarele:

„Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta Convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de această Convenție.”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

37. Curtea consideră că pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 17 al Convenției este nefondată, deoarece în dosar nu există nimic care să o sprijine.

Prin urmare, această pretenție este vădit nefondată, în sensul articolului 35 § 3 al Convenției, și urmează a fi respinsă în temeiul articolului 35 § 4 al Convenției.

38. De asemenea, Curtea consideră că pretenția privind neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive din 5 februarie 1997 (menținută de Curtea Supremă de Justiție la 26 august 1998) și 8 decembrie 1999 este depusă cu omiterea termenului, deoarece instanțele judecătorești naționale au constatat că reclamantul a fost reintegrat corespunzător în funcția sa prin ordinul din 11 decembrie 1999 (a se vedea paragrafele 28 și 31 de mai sus). Această cerere a fost depusă la 11 februarie 2002, peste mai mult de doi ani de la executarea hotărârilor judecătorești.

Prin urmare, această pretenție a fost depusă cu omiterea termenului prevăzut de articolul 35 § 1 al Convenției și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă în temeiul articolului 35 § 4 al Convenției. Această constatare nu are efect asupra pretenției privind durata procedurilor în această cauză, inclusiv a procedurilor în care reclamantul a contestat concluzia privind reintegrarea sa în serviciu în anul 1999.

39. În observațiile sale suplimentare privind evoluția recentă a acestei cauze, Guvernul a considerat că, atunci când a primit sume diferite de bani în temeiul hotărârilor instanțelor judecătorești naționale (a se vedea paragrafele 28 și 30 de mai sus), reclamantul a fost compensat în întregime pentru orice prejudiciu cauzat lui. Prin urmare, Guvernul a conchis, în esență, că reclamantul nu mai poate fi considerat victimă a încălcării drepturilor sale.

40. Curtea notează că instanțele judecătorești care au acordat reclamantului sumele în cauză, nu au recunoscut, nici chiar în esență, încălcarea dreptului reclamantului la judecarea într-un termen rezonabil a cauzei sale și nu i-au acordat vreo compensație pentru o astfel de încălcare. Mai degrabă, acestea au obligat angajatorul să plătească restanțele la salariu și alte plăți datorate. În aceste circumstanțe, Curtea consideră că reclamantul poate pretinde că este victimă a violării articolului 6 § 1 al Convenției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, § 47, ECHR 2004-III (extracts)).

41. Curtea consideră că pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolelor 6 și 13 ale Convenției ridică chestiuni de fapt și de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului. Niciun temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va trece imediat la examinarea fondului acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

42. Reclamantul a pretins că procedurile în cauza sa, care au durat nouă ani, în ciuda unor prevederi legale clare care dădeau prioritate unor asemenea cauze, au fost excesiv de îndelungate. El a subliniat faptul că niciuna din întârzierile în proceduri nu îi erau imputabile și că autoritățile au permis întreruperi îndelungate și necesare.

43. Guvernul a susținut că procedurile au inclus trei acțiuni judiciare separate, fiecare având obiectul său propriu, care nu trebuie analizate în ansamblu în scopul evaluării rezonabilității duratei procedurilor. El a adăugat că reclamantul era responsabil de al treilea set de proceduri, deoarece el a contestat în instanța judecătorească ordinul angajatorului de reintegrare a sa în funcția pe care el a solicitat-o. Mai mult, cauza era extrem de complexă și includea numeroase hotărâri judecătorești și alt gen de decizii. Un alt factor care a complicat cauza a fost imposibilitatea de executare a hotărârii judecătorești din cauza inexistenței funcției în care trebuia reintegrat reclamantul. Reclamantul a solicitat de câteva ori amânarea examinării cauzei pe motivul sănătății sale precare. El a apărut la serviciu în februarie-martie 2000 pentru perioade scurte de timp, între absențele sale pe motiv de sănătate, ceea ce confirmă faptul că el a fost pe deplin reintegrat în serviciu.

44. Curtea reiterează că rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei, ținând cont de următoarele criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților relevante și importanța cauzei pentru reclamant (a se vedea, printre multe altele, *Frydlender v. France* [GC], nr. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

45. Deși dreptul de acces la o instanță nu poate obliga statul să execute toate hotărârile judecătorești, indiferent de circumstanțele cauzei (a se vedea *Fociac v. Romania*, nr. 2577/02, § 68, 3 februarie 2005), inacțiunea autorităților

responsabile în procesul de executare angajează responsabilitatea statului (a se vedea *Scollo v. Italy*, hotărâre din 28 septembrie 1995, Seria A nr. 315-C, § 44, și *Istrate v. Moldova*, nr. 53773/00, § 43, 13 iunie 2006).

1. Perioada care trebuie luată în considerație

46. În această cauză, Curtea notează că reclamantul a inițiat proceduri în octombrie 1996 și că acestea s-au finisat cu pronunțarea la 25 aprilie 2007 a unei decizii irevocabile de către Curtea Supremă de Justiție. De asemenea, ea notează că Republica Moldova a ratificat Convenția la 12 septembrie 1997 și că, prin urmare, durata procedurilor trebuie calculată de la aceasta dată. Totuși, în aprecierea rezonabilității perioadei care s-a scurs de la acea dată, trebuie de luat în considerație stadiul procedurilor la acea dată (a se vedea *Tomlaková v. Slovakia*, nr. 17709/04, § 36, 5 decembrie 2006). Prin urmare, perioada rămasă reprezintă aproximativ nouă ani și șapte luni.

47. În continuare, Curtea notează că părțile nu au ajuns la un acord cu privire la faptul dacă această perioadă trebuie luată în considerație în ansamblu sau privită drept trei proceduri separate. Curtea notează că primul set de proceduri din această cauză a durat până la 15 septembrie 1998, când reclamantul a fost reintegrat în serviciu ca urmare a deciziei irevocabile pronunțată de Curtea Supremă de Justiție (a se vedea paragraful 9 de mai sus). Ca urmare a concedierilor și reintegrărilor ulterioare în serviciu, reclamantul a fost din nou concediat la 17 iulie 1999. Totuși, în perioada între 15 septembrie 1998 și 17 iulie 1999 și ulterior, autoritățile au considerat că hotărârea judecătorească din 5 februarie 1997 nu a fost executată în mod corespunzător (a se vedea paragrafele 10-12 și 15 de mai sus). În consecință, la data concedierii reclamantului la 17 iulie 1999, el nu a fost încă reintegrat în serviciu în mod corespunzător. Astfel, anularea ultimei concedieri (a se vedea paragraful 13 de mai sus) nu a schimbat faptul că hotărârea judecătorească din anul 1997 încă nu a fost executată. De fapt, hotărârea judecătorească din 8 decembrie 1999 a rezultat în instituirea unei obligații similare de reintegrare a reclamantului în funcția sa de contabil-șef, adică același rezultat ca în procedurile din anul 1997. Curtea consideră că faptul că a fost pronunțată o nouă hotărâre judecătorească cu privire la o altă perioadă de concediere nelegitimă a reclamantului după prima hotărâre judecătorească nu înseamnă că perioada de timp cât a durat primul set de proceduri trebuie exclusă din durata totală a procedurilor în această cauză.

48. În ceea ce privește cel de-al doilea și al treilea seturi de proceduri (care vizau ordinul din 11 decembrie 1999), Curtea ia în considerație faptul că, după adoptarea acestui ordin, executorul și alte autorități naționale au considerat că hotărârea judecătorească din 8 decembrie 1999 nu a fost executată în mod corespunzător (a se vedea paragrafele 14 și 15 de mai sus). În calitate de cel de-al treilea set de proceduri, părțile s-au referit la rejudecarea cauzei care a fost examinată în cadrul celui de-al doilea set de proceduri și care, prin urmare, trebuie considerat drept parte a duratei integrale a procedurilor. Instanțele

judecătorești au decis că cel de-al doilea ordin din 11 decembrie 1999, care a dus la reintegrarea reclamantului în funcția sa, a reprezentat executarea hotărârii judecătorești pronunțată în favoarea acestuia (a se vedea paragrafele 28 și 31 de mai sus). Totuși, la această concluzie s-a ajuns însă abia în aprilie 2007, când a fost adoptată hotărârea judecătorească irevocabilă.

49. Prin urmare, Curtea consideră că toate cele trei seturi de proceduri se referă la aceeași chestiune, și anume la eforturile reclamantului de a obține reintegrarea corespunzătoare în funcția sa și compensații, o parte din care au fost acordate în anul 2007 (a se vedea paragrafele 28 și 31 de mai sus). Prin urmare, în scopul analizei sale prin prisma articolului 6 § 1 al Convenției, Curtea va lua în calcul întreaga perioadă, începând cu 12 septembrie 1997 (a se vedea paragraful 46 de mai sus).

2. Complexitatea cauzei

50. Curtea nu consideră că această cauză a fost dificilă din punct de vedere factologic sau juridic. De fapt, după hotărârea irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din august 1998, cauza s-a axat pe executarea acestei hotărâri judecătorești, care nu necesita o muncă juridică sau factologică vastă asupra cauzei. Existența unui număr mare de hotărâri judecătorești, la care s-a referit Guvernul în calitate de factor care complica cauza, a fost rezultatul modului de examinare a cauzei de către instanțele judecătorești, și nu al complexității inerente a cauzei în sine. Curtea reiterează că, „chiar dacă nu este în măsură să analizeze calitatea jurisprudenței instanțelor judecătorești naționale, ea consideră că, deoarece remiterea cauzelor spre reexaminare este de obicei dispusă ca urmare a erorilor comise de către instanțele judecătorești inferioare, repetarea unor astfel de procedee în cadrul unui set de proceduri dezvăluie o deficiență serioasă în sistemul judiciar” (a se vedea *Wierciszewska v. Poland*, nr. 41431/98, § 46, 25 noiembrie 2003, și *Pavlyulynets v. Ukraine*, nr. 70767/01, § 51, 6 septembrie 2005).

51. Curtea consideră necesar să examineze argumentul Guvernului privind imposibilitatea executării hotărârii judecătorești din cauza inexistenței funcției la care trebuia reintegrat reclamantul. Ea a constatat mai sus că cererea privind neexecutarea hotărârilor judecătorești irevocabile pronunțată în favoarea reclamantului a fost depusă cu omiterea termenului limită (a se vedea paragraful 38 de mai sus). Această pretenție se referă însă la durata procedurilor în ansamblu.

3. Comportamentul reclamantului

52. Se pare că reclamantul nu a contribuit în niciun fel la tergiversarea procedurilor, decât folosind drepturile sale procedurale. Curtea nu este de acord cu declarația Guvernului, potrivit căreia trebuie să i se reproșeze reclamantului faptul contestării reintegrării sale în serviciu din 11 decembrie 1999. Reclamantul considera că acest ordin nu a reprezentat o executare integrală a

hotărârii judecătorești din 5 februarie 1997 (a se vedea paragraful 18 de mai sus), și aceasta se pare ca a fost opinia cel puțin a unor autorități naționale (a se vedea paragrafele 14 și 15 de mai sus). Prin urmare, a fost firesc ca el să conteste acest ordin în instanța judecătorească.

53. Curtea este de acord că amânarea procedurilor solicitată de către reclamant este relevantă. Guvernul a prezentat copii a trei astfel de solicitări și nicio încheiere privind amânarea procedurilor în baza acestora. Chiar dacă presupunem că astfel de amânări au fost dispuse, acestea reprezintă o parte neînsemnată din întreaga perioadă și, mai mult, acestea par a fi întemeiate, bazându-se pe certificate medicale. Curtea conchide că reclamantul nu a contribuit în măsură semnificativă la tergiversarea procedurilor.

4. *Comportamentul autorităților*

54. Curtea notează anumite perioade de inactivitate a instanțelor judecătorești naționale în examinarea cauzei, precum a fost perioada între 30 octombrie 2001, când Curtea de Apel a dispus rejudecarea cauzei, și 13 iulie 2004, când Curtea de Apel Comrat a examinat cauza repetat. Cele două hotărâri judecătorești adoptate între timp, la 14 iunie 2002, fără informarea părților, nu pot fi considerate drept acte judecătorești corespunzătoare, deoarece acestora le-a lipsit vreo formă de garanție a echității și, de asemenea, a ridicat, în opinia instanței judecătorești ierarhic superioare, dubii serioase privind autenticitatea acestora (a se vedea paragraful 25 de mai sus). Prin urmare, aceste două hotărâri judecătorești sunt irelevante pentru constatarea faptului că instanțele judecătorești au rămas inactive în privința cauzei reclamantului pe parcursul acestei perioade.

55. Se pare că a existat o altă perioadă de inactivitate între 12 aprilie 2005, când Judecătoria Cahul a rejudecat cauza și a pronunțat hotărârea sa asupra fondului, și 17 aprilie 2006, când a fost pronunțată următoarea hotărâre judecătorească. Deși Curtea înțelege dificultățile cauzate de faptul că toți judecătorii Curții de Apel Cahul au judecat deja cauza și că aceasta trebuia să fie strămutată la o altă instanță judecătorească, ea, de asemenea, reamintește lipsa complexității chestiunii, precum și faptul că această cauză a fost examinată de diverse instanțe judecătorești de un număr considerabil de ori.

56. Mai mult, Curtea consideră că autoritățile de stat nu au întreprins acțiuni suficiente pentru a asigura executarea hotărârilor judecătorești definitive pronunțate în favoarea reclamantului într-un termen rezonabil. Ea acceptă că, în anumite circumstanțe, statul nu poate fi găsit responsabil pentru neexecutarea hotărârii judecătorești dacă este stabilit faptul că au fost întreprinse toate măsurile rezonabile în această privință (a se vedea *Fociac*, citată mai sus, § 78). Totuși, trebuie de notat faptul că persoana care a împiedicat executarea hotărârilor judecătorești în această cauză a fost directorul teatrului public, care era direct subordonat și finanțat de către Minister. Prin urmare, statul dispunea de mai multe pârghii de a obliga angajatorul să execute hotărârea judecătorească, doar dacă această chestiune s-ar referi la o companie privată.

Deși au existat câteva încercări de a sancționa directorul teatrului (a se vedea paragrafele 10 și 11 de mai sus), acestea s-au limitat la amenzi administrative relativ mici, unele dintre care fiind chiar anulate de către instanțele judecătorești (a se vedea paragraful 17 de mai sus), în timp ce procedurile penale nu au avut ca efect punerea sub învinuire și pronunțarea unei hotărâri. Prin urmare, având în vedere refuzul vădit al directorului teatrului de a executa hotărârile judecătorești definitive, se pare că instanțele judecătorești au făcut foarte puțin pentru a-l sancționa.

5. Importanța cauzei pentru reclamant

57. În final, Curtea notează că procedurile s-au referit la o chestiune extrem de importantă pentru reclamant, și anume angajarea acestuia. Legislatorul a confirmat importanța deosebită a unor astfel de proceduri pentru angajați prin faptul că a prevăzut expres în legislație examinarea urgentă și prioritară a litigiilor de muncă și executarea imediată a hotărârilor judecătorești privind reintegrarea în serviciu a angajaților (a se vedea paragrafele 32– 34 de mai sus). Curtea consideră că instanțele judecătorești naționale nu au manifestat diligența deosebită care li se cerea atât de legislația națională, cât și de articolul 6 § 1 al Convenției (a se vedea *Guzicka v. Poland*, nr. 55383/00, § 30, 13 iulie 2004, și *Orel v. Slovakia*, nr. 67035/01, § 58, 9 ianuarie 2007).

6. Concluzie

58. În lumina celor de mai sus, luând în considerație în primul rând perioadele de inactivitate sus-menționate, durata totală a procedurilor într-un litigiu privind reintegrarea în serviciu și având în vedere miza pentru reclamant, Curtea conchide că cerința privind „termenul rezonabil”, prevăzută de articolul 6 § 1 al Convenției, nu a fost respectată în această cauză. Prin urmare, a avut loc o violare a acestei prevederi.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 AL CONVENȚIEI

59. Reclamantul s-a plâns de lipsa unui recurs efectiv în ceea ce privește pretenția sa privind durata procedurilor.

60. Guvernul consideră că reclamantul nu a prezentat argumente suficiente în privința acestei pretenții și a solicitat Curții să o respingă, având în vedere, de asemenea, faptul că nu a avut loc vreo încălcare a drepturilor acestuia garantate de articolul 6 al Convenției.

61. Curtea notează că, în pofida câtorva acțiuni întreprinse de către autorități în vederea asigurării executării prompte a hotărârilor judecătorești pronunțate în favoarea reclamantului (a se vedea paragrafele 10-12, 15 și 17 de mai sus), el nu a dispus de niciun mijloc pentru a accelera procedurile sau a obține compensații. Prin urmare, Curtea constată că reclamantul nu a dispus de un recurs efectiv în privința pretenției sale privind durata procedurilor.

62. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 6 § 1 al Convenției.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

63. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

64. Reclamantul a pretins MDL 124,155 (EUR 7,840) cu titlu de prejudiciu material, reprezentând salariul său pentru perioada 1999-2006, având în vedere faptul că el a primit deja salariul său acordat de către instanțele judecătorești naționale pentru anii 1996-1998, și compensații pentru concediul anual nefolosit, precum și sancțiuni pentru plata întârziată a sumelor de mai sus.

65. Guvernul a contestat calculele reclamantului și a considerat excesive sumele pretinse.

66. Curtea notează că reclamantul a încercat să demonstreze faptul că hotărârea judecătorească definitivă pronunțată în favoarea sa nu a fost executată integral. Totuși, ea reamintește că a constatat violarea articolului 6 al Convenției doar în privința duratei procedurilor de examinare a pretenției sale, dar nu și în privința neexecutării unei hotărâri judecătorești definitive (a se vedea paragraful 38 de mai sus). Instanțele judecătorești naționale au constatat în cele din urmă că hotărârea judecătorească a fost executată în anul 1999 și Curtea nu are vreun motiv să pună la îndoială această constatare. Prin urmare, Curtea nu vede o legătură causală între violările constatate de ea în această cauză și pretenția cu privire la un salariu restant și prejudiciile care decurg din acesta.

67. În lumina celor de mai sus, Curtea nu acordă nimic cu titlu de prejudiciu material.

B. Prejudiciul moral

68. Reclamantul a pretins EUR 90,000 cu titlu de prejudiciu moral. El a susținut că a suferit stres și umilire ca urmare a refuzului vădit al angajatorului său de a executa hotărârile judecătorești pronunțate în favoarea sa, a lipsei unor acțiuni reale din partea autorităților pentru a asigura executarea și a examinării prelungite a cauzei sale de către instanțele judecătorești. El a prezentat probe medicale pentru a-și sprijini pretenția sa potrivit căreia starea sa de sănătate s-a înrăutățit ca urmare al suferințelor. Suplimentar, el și familia sa au fost private

de o sursă importantă de venit timp de mai mulți ani, iar el nu a avut posibilitate să caute un serviciu alternativ din cauza procedurilor pendinte.

69. Guvernul a considerat că nu a existat o legătură causală între pretensele încălcări și pretențiile formulate cu acest titlu care, în plus, nu au fost susținute prin probe clare sau prin referințe la jurisprudența Curții. Mai mult, reclamantul a fost reintegrat în serviciu la 11 decembrie 1999 și, prin urmare, nu putea pretinde prejudicii pentru perioadele ulterioare.

70. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare ca urmare al duratei excesive a procedurilor, luând în considerație importanța lor pentru venitul familiei acestuia și problemelor lui de sănătate. Având în vedere cele de mai sus și durata totală a procedurilor, și hotărând în mod echitabil, Curtea acordă reclamantului EUR 3,000 cu titlu de prejudiciu moral.

C. Costuri și cheltuieli

71. Reclamantul a pretins EUR 4,425 cu titlu de costuri și cheltuieli, care a inclus onorariul avocatului său la nivel național și pentru reprezentarea în fața Curții.

72. Guvernul nu a fost de acord și a considerat că suma pretinsă era excesivă în comparație cu onorariile percepute la nivel național. De asemenea, el a contestat numărul de ore necesar pentru pregătirea observațiilor în această cauză, care este relativ simplă.

73. Curtea reamintește că, pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit faptul dacă ele au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime (a se vedea, *Croitoru v. Moldova*, nr. 18882/02, § 35, 20 iulie 2004). Potrivit articolului 60 § 2 al Regulamentului Curții, o listă detaliată a tuturor pretențiilor urmează a fi prezentată, în caz contrar, Camera poate respinge pretenția în întregime sau în parte.

74. În această cauză, Curtea ia notă de lista detaliată a orelor lucrate asupra cauzei depusă la Curte. Ea consideră că numărul de ore lucrate pe marginea cauzei și suma totală pretinsă sunt excesive. Luând în considerație relativa lipsă a complexității cauzei și a chestiunilor examinate, precum și volumul materialelor care trebuia examinat, Curtea acordă reclamantului EUR 1,500 cu titlu de costuri și cheltuieli.

D. Dobânda de întârziere

75. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* inadmisibilă pretenția reclamantului formulată în temeiul articolului 6 al Convenției cu privire la neexecutarea hotărârilor judecătorești din 5 februarie 1997 și 8 decembrie 1999, precum și pretenția formulată în temeiul articolului 17 al Convenției, iar restul cererii admisibil;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției în ceea ce privește durata procedurilor;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 6 al Convenției;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 3,000 (trei mii euro) cu titlu de prejudiciu moral și EUR 1,500 (o mie cinci sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 15 ianuarie 2008, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte